

Innowacja pedagogiczna

„Odwracamy role”

**w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
Szkołe Podstawowej im. Janusza Korczaka
w Kotowiecku**

Autor: Urszula Adrian

Wstęp

W procesie edukacji najczęściej uczeń stawiany jest w roli odbiorcy. Lekcję prowadzi nauczyciel, uczeń czyta teksty z podręcznika, wykonuje ćwiczenia przygotowane przez nauczyciela, bierze udział w zorganizowanym konkursie lub wycieczce. Taka organizacja zajęć spycha na dalszy plan aktywizm ucznia, jego zaangażowanie i motywację do uczenia się. Na lekcjach języka polskiego i historii odwrócimy role. Uczeń stanie się autorem, reżyserem, organizatorem. Nauczyciel stworzy warunki do częstszego niż zazwyczaj uczynienia ucznia twórcą szeroko pojętych działań toku nauczania. Innowacja oprze się na metodach problemowych, które ujmą treści nauczania w taki sposób, by uczenia lub uczniów za każdym razem organizowania lekcji w myśl innowacji postawić w miejscu nadawcy komunikatu. Uczniowie przeprowadzą lekcje języka polskiego i historii po wcześniejszej konsultacji z nauczycielem, będą autorami napisanej przez siebie książki o legendach regionu, zbioru opowiadań, tomiku poezji, kalendarza wydarzeń historycznych, artystami malującymi obraz do opisu kolegi, przygotowują zadania na lekcje powtórzeniowe przed sprawdzianem, wcielą się w rolę przewodników zaplanowanej przez siebie wycieczki historycznej, staną się reżyserami słuchowiska radiowego, zespołem redakcyjnym pocztu królów polskich, kustoszami szkolnego muzeum pamiątek rodzinnych czy bajorzami w przedszkolu. Nadanie uczniowi prawa do bycia autorem ma za zadanie pobudzenie świadomości i odpowiedzialności ucznia za podjęte działania, ale przy tym ma być wielką edukacyjną przygodą. Innowacja zakończy się podsumowaniem całorocznych działań i przedstawieniem przygotowanym przez uczniów. Program przewiduje zaangażowanie jak największej liczby wychowanków Zespołu.

I Rodzaj innowacji

Programowo-metodyczna

II Zakres innowacji

Innowacja realizowana będzie od 1 września 2014 r. do 26 czerwca 2015 r. kilka razy w miesiącu w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kotowiecku w ramach lekcji języka polskiego, historii i społeczeństwa i włączona zostanie w jednostki lekcyjne nauczania przedszkolnego, czasu potrzebnego na przygotowanie i realizację wycieczki, przedstawienia, dokumentowania działań innowacyjnych w gazecie szkolnej „Szpaki” (zajęcia dodatkowe z języka polskiego – art. 42 KN).

Innowacja opiera się na uzupełnieniu ogólnodostępnego programu nauczania. Uzupełnienie wprowadza, zgodne z opisem zasad innowacji, metody realizacji wybranych treści podstawy programowej II etapu edukacyjnego na lekcjach języka polskiego oraz historii i społeczeństwa, poszerza podstawę programową o dodatkowe treści z możliwością włączania uczniów zdolnych edukacji wczesnoszkolnej w podejmowane działania.

Zmianom zostanie poddany program nauczania języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „Jutro pójdę w świat” Beata Surdej, Andrzej Surdej WSiP oraz program nauczania ogólnego historii i społeczeństwa w szkole podstawowej w klasach IV-VI „Wczoraj i dziś” Tomasz Maćkowski.

Innowacja jest skierowana do uczniów klas IV-VI oraz zdolnych uczniów edukacji wczesnoszkolnej (w wybranych działaniach), jedno działanie obejmuje grupę przedszkolną.

Nauczyciele biorący udział w programie: autor programu oraz nauczyciele uczący w Zespole – pomoc w organizowaniu wycieczki, przedstawienia, typowania uczniów zdolnych edukacji wczesnoszkolnej, którzy będą brać udział w wybranych działaniach, lekcji obejmującej czytanie bajek w przedszkolu.

Materiały do prowadzenia zajęć będą pochodzić z zasobów własnych szkoły.

Na zakończenie programu uczniowie zaplanują i zorganizują przedstawienie. Program zostanie podsumowany w formie prezentacji multimedialnej.

Pisemne prace uczniów w formie książkowej zostaną wydrukowane i wręczone ich autorom. Podczas trwania programu wybrane działania będą rejestrowane przez uczniów w formie artykułów do gazetki szkolnej „Szpaki” oraz przez nauczycieli na stronie internetowej.

III Cele innowacji

Cele ogólne:

- realizacja wybranych treści podstawy programowej
- zwiększenie zainteresowania uczniów literaturą, teatrem, historią,
- kształtowanie umiejętności organizacyjnych,
- budzenie poczucia odpowiedzialności za podjęte działania,
- zwiększenie motywacji do uczenia się
- zaangażowanie uczniów w życie szkoły

Cele szczegółowe:

Na zakończenie realizacji programu uczeń powinien umieć:

- napisać opowiadanie, legendę, wiersz zgodnie z zasadami kompozycji, cech gatunkowych, poprawności ortograficznej, interpunkcyjnej i językowej,
- przeprowadzić lekcję języka polskiego i historii pod kierunkiem nauczyciela i opanować treści podstawy programowej przewidziane na danych zajęciach,
- napisać scenariusz słuchowiska i przeprowadzić nagranie,
- przeczytać zgodnie z zasadami interpretacji i wymowy tekst młodemu odbiorcy,
- przygotować zadania na lekcję powtórzeniową,
- zaplanować i przeprowadzić wycieczkę historyczną,
- przygotować wystawę muzealną,
- sporządzić poczet królów polskich,
- przygotować i przedstawić spektakl teatralny,
- wymienić najważniejsze wydarzenia z historii polski ujęte w rocznym kalendarzu,
- zapisać przebieg swoich działań w formie artykułu do gazetki szkolnej

Uczeń powinien:

- mieć większą motywację do nauki,
- aktywnie brać udział w lekcji,

- być zaangażowany w działania podejmowane w szkole,
- mieć poczucie odpowiedzialności i konsekwencji za podejmowane działania

IV Ewaluacja programu:

Narzędzia ewaluacji:

Ankieta dla uczestników
 Analiza efektów pracy uczniów

Każdy uczestnik zajęć po skończeniu realizacji programu wypełni ankietę. Ankieta zostanie opracowana przez zespół ewaluacyjny. Następnie przeprowadzi się analizę efektów pracy uczniów. Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione podczas zebrania rady pedagogicznej.

V Treści kształcenia

Język polski

L.p	Tematyka	Klasa	Ilość godzin	metody	Środki dydaktyczne	umiejętności
1.	W Kotowiecku miauczą koty, w Głóskach straszy, a w Żakowicach uczyli się żacy – jesteśmy autorami legend o naszym regionie.	IV-VI	1 w każdej klasie (możliwość włączenia się uczniów z edukacji wczesnoszkolnej – wykonanie ilustracji do legend)	- klasyczna metoda problemowa, -m. zajęć praktycznych, -przekład intersemiotyczny	-laptop z programem Publisher -papier do wydrukowania legend w formie książki,	-uczeń przywołuje znane legendy, -podaje cechy gatunkowe legendy, -pisze legendę twórczą o powstaniu miejscowości, w której mieszka
2.	Wzdychać i marzyć, czyli w każdym z nas kryje się poeta.	IV-VI	2 godziny w każdej klasie (możliwość włączenia się uczniów z edukacji wczesnoszkolnej – napisanie wiersza)	-klasyczna metoda problemowa, -burza mózgow -analiza i interpretacja tekstów poetyckich	papier do wydrukowania wierszy w formie tomiku wierszy,	-uczeń podaje poznane środki poetyckie i elementy budowy wiersza, -analizuje i interpretuje wiersz, -pisze wiersz według podanego

						schematu, -pisze wiersz twórczy na zadany temat
3.	Słucham? Nie, nagrywam!	IV- VI	2 godziny w każdej klasie	-klasyczna metoda problemowa	-dyktafon, -przedmioty potrzebne do uzyskania dźwięków	-uczeń redaguje scenariusz słuchowiska radiowego, -nagrywa słuchowisko radiowe wg scenariusza
4.	„Dawno, dawno temu...” – bajamy przedszkolako m.	IV- VI	2 godziny w każdej klasie	m. zajęć praktycznych	- bajki i baśnie napisane przez uczniów	-uczeń pisze bajkę lub baśń zgodnie z cechami gatunku i czyta swój tekst przedszkolak om z zachowaniem zasad interpretacji głosowej
5.	Czy według mojego opisu da się namalować obraz? W roli artysty.	IV- VI	2 godziny w każdej klasie	-m. zajęć praktycznych -przekład intersemiotycz ny	-opisy krajobrazu zredagowan e przez uczniów, kartki z bloku, farby, kredki pisaki	-uczeń redaguje opis krajobrazu zgodnie z cechami gatunku, -maluje pejzaż wg opisu krajobrazu kolegi lub koleżanki
6.	Groza, humor czy happy end? Redagujemy zbiorek opowiadań.	IV- VI	3 godziny w każdej klasie (zaprojektowa nie ilustracji tytułowej przez ucznia edukacji wczesnoszkol nej lub/i opowiadania)	-klasyczna metoda problemowa z wykorzystanie m m. zajęć praktycznych	-komputery, kartki papieru, ksero	-uczeń redaguje opowiadanie na zadany temat zgodnie z cechami gatunku, -projektuje ilustracje do opowiadań, -posługuje się programem

						Microsoft Publisher, -współtworzy amatorskie wydanie zbiorku opowiadań
7.	Scenariusz, reżyseria, choreografia,	Kl. V	2 godziny lekcyjne	-klasyczna metoda problemowa	-komputer	-uczeń redaguje scenariusz przedstawienia na zadany temat
8.	Wykonaj moje zadanie! – powtórka przed pracą klasową.	Kl. IV – VI	2 godziny w każdej klasie	-klasyczna metoda problemowa	-zadania przygotowane przez uczniów	-uczeń redaguje zadania powtórkowe przygotowujące do pracy klasowej
9.	Zajęcia prowadzone przez uczniów – tematyka zajęć wybrana przez ucznia.	IV- VI	Ilość godzin do dyspozycji nauczyciela zależy od zaangażowania uczniów i liczebności klasy	-klasyczna metoda problemowa	- uproszczony scenariusz zajęć przygotowany przez ucznia prowadzącego lekcję	-uczeń prowadzi lekcję zgodnie z omówionym z nauczycielem scenariuszem

Historia i społeczeństwo

L.p.	Tematyka	Klasa	Ilość godzin	metody	Środki dydaktyczne	umiejętności
1.	Przewodnicy na start! Planujemy wycieczkę historyczną po naszej miejscowości.	VI	2 godziny lekcyjne + czas poza lekcjami potrzebny na zrealizowanie wycieczki	-klasyczna metoda problemowa	-komputer, dostęp do Internetu,	-uczeń planuje wycieczkę historyczną po swojej miejscowości, organizuje wycieczkę pod kierunkiem nauczyciela, ocenia podjęte działania
2.	Panie	IV-	1 godzina	-klasyczna	-wydzielenie	-uczeń

	kustoszu, skąd się wzięła ta pamiątka? – organizujemy wystawę muzealną.	VI	lekcyjna w każdej klasie (możliwość włączenia się uczniów edukacji wczesnoszkolnej)	metoda problemowa z włączeniem m. oglądowej	w klasie kącika na ekspozycję „muzealną”	przeprowadza wywiad z członkami swojej rodziny na temat pamiątek rodzinnych i gromadzi je w formie szkolnej ekspozycji, -organizuje otwarcie wystawy
3.	Odważny jak Chrobry, niski jak Łokietek – tworzymy zespół redakcyjny poczty królów polskich.	V- VI	1 godzina lekcyjna w V klasie, 2 godziny lekcyjne w VI klasie	-klasyczna metoda problemowa, m. zajęć praktycznych	-kolorowe kartki papieru, dziurkacz, sznurek, pisaki, kredki	-uczeń charakteryzuje wybranego króla Polski, sporządza tekst i obraz
4.	Wspominki historyczne. Opublikowane wywiady przeprowadzone z mieszkańcami Kotowiecka na tematy historyczne i społeczne w gazecie szkolnej „Szpaki”	IV- VI	Jako prace domowe w ramach lekcji historii do danej jednostki tematycznej (możliwość włączenia się uczniów edukacji wczesnoszkolnej)	Klasyczna metoda problemowa, m. zajęć praktycznych	-komputer, program Publisher	-potrafi przeprowadzić wywiad według scenariusza na zadany temat historyczny
5.	Wykonaj moje zadanie! – powtórka przed sprawdzianem	IV- VI	2 godziny w każdej klasie	-klasyczna metoda problemowa	-zadania przygotowane przez uczniów	-uczeń redaguje zadania powtórkowe przygotowujące do pracy klasowej
6.	Zajęcia prowadzone przez uczniów – tematyka zajęć wybrana przez ucznia.	IV- VI	Ilość godzin do dyspozycji nauczyciela zależy od zaangażowania uczniów i	-klasyczna metoda problemowa	- uproszczony scenariusz zajęć przygotowany przez	-uczeń prowadzi lekcję zgodnie z omówionym z nauczycielem

			liczebności klasy		ucznią prowadzącego lekcję	scenariuszem
7.	Pamiętajcie o przeszłości – kalendarz historyczny.	IV-VI	Przy każdym ważnym wydarzeniu historycznym	-m. zajęć praktycznych	-„szkielet” kalendarza na dany rok szkolny	-uczeń potrafi wskazać na ważne wydarzenie historyczne z dziejów Polski, sporządzić kartkę z kalendarza

Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne z języka polskiego

L.p.	Tematyka	Klasa	Ilość godzin	metody	Środki dydaktyczne	umiejętności
1.	Aktorzy do dzieła!	IV-VI	1	-klasyczna metoda problemowa	-scenariusz przedstawienia przygotowany przez klasę V	-potrafi rozdzielić role przedstawienia, -omówić realizację swojej roli
2.	Wcielamy się w role.	IV-VI	4	-klasyczna metoda problemowa	-scenariusz przedstawienia przygotowany przez klasę V	-uczeń uczy się roli na pamięć, wygłasza swoją kwestię z uwzględnieniem elementów gry aktorskiej
3.	Wykonujemy rekwizyty i scenografię.	IV-VI	2	-m. zajęć praktycznych	-różne przedmioty, materiały potrzebne do przygotowania rekwizytów i dekoracji	-uczeń projektuje i wykonuje potrzebne rekwizyty i dekorację
4.	To już dzisiaj! – premiera spektaklu teatralnego.	IV-VI	Czas trwania przedstawienia a wystawionego podczas apelu	- inscenizacja	-scenografia, rekwizyty, sprzęt nagłaśniający	-uczeń bierze udział w przedstawieniu

Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne - kółko dziennikarskie

L.p.	Tematyka	Klasa	Ilość godzin	metody	Środki dydaktyczne	umiejętności
------	----------	-------	--------------	--------	--------------------	--------------

1.	Redagowanie artykułów na temat przeprowadzonych działań w szkole.	Członkowie kółka	wg potrzeby	-m. zajęć praktycznych	- komputery, program Publisher	-uczeń na bieżąco redaguje sprawozdania, wywiady na temat działań innowacyjnych przeprowadzonych w szkole
----	---	------------------	-------------	------------------------	--------------------------------	---